

ONDER DE AANDACHT

DE NATUURBANK ON-LINE

In het juninummer van het Natuurhistorisch Maandblad kondigde de voorzitter van de Stichting NatuurBank Limburg, Reinier Akkermans, het al aan: leden van het Natuurhistorisch Genootschap kunnen eigen waarnemingen raadplegen in de database 'Ecolog'.

De Stichting NatuurBank Limburg is opgericht door het Natuurhistorisch Genootschap in Limburg met als hoofdtak het beheren van de natuurwaarnemingen van het Genootschap. Voor de leden van het Natuurhistorisch Genootschap betekent dit dat zij hun eigen waarnemingen in de databank kunnen raadplegen. Leden kunnen hiertoe op kantoor een inlogcode aanvragen. De waarnemingen kunnen worden geëxporteerd naar een exceltabel of op een verspreidingskaart afgebeeld worden. Het is vervolgens voor leden eenvoudig te zien waar zij waarnemingen hebben verricht, van welke soortengroepen en soorten, en waar zij nog aanvullend veldwerk kunnen verrichten. Naast de inlogcode ontvangt u ook een handleiding met informatie over de manier waarop de database geraadpleegd kan worden. In een van de komende maandbladen zal meer aandacht besteed worden aan de mogelijkheden van Ecolog voor leden. Een inlogcode kunt u uitsluitend per e-mail aanvragen via het e-mailadres: bureau@nhgl.org. Vermeld bij uw aanvraag de naam, adres en woonplaats.

Henk Heijligers,
bureau manager NHGL

LEDENADMINISTRATIE

Nico van der Wal, onze huidige ledenadministrateur, heeft te kennen gegeven zijn functie als ledenadministrateur in 2005 te willen beëindigen. Het Natuurhistorisch Genootschap in Limburg is dan ook op zoek naar een enthousiaste vrijwilliger die deze taak op zich wil nemen. Voor informatie over deze functie kunt u contact opnemen met het Henk Heijligers, tel. 0475-386470.

OPROEP VOOR DEELNAME MEETNET HAZELMUIS 2005

Dit jaar start officieel een nieuw meetnet

Hazelmuis binnen het Netwerk Ecologische Monitoring (NEM). De Vereniging voor Zoogdierkunde en Zoogdierbescherming (VZZ) gaat dit meetnet coördineren en is op zoek naar vrijwilligers die tegen een reiskostenvergoeding mee willen helpen indexen van de Hazelmuis in Zuid-Limburg op te stellen. Mensen in binnen- en buitenland die belangstelling hebben om een transect te tellen kunnen zich opgeven bij ondergetekende. Eind september zal ook een instructieweekend georganiseerd worden om de telmethode onder de knie te krijgen.

De telmethode komt er in het kort op neer dat nesten van de Hazelmuis worden opgespoord langs vaste transecten die variëren in lengte van enkele honderden meters tot een paar kilometer. De transecten liggen langs bosranden, bospaden, singels, holle wegen en graften in het buitengebied. De transecten worden overdag drie keer geteld in de periode half september tot half november. De telgebieden liggen in zuidoost Limburg in de omgeving van Vaals, Slenaken en Gulpen.

Enige ervaring met het opsporen van nesten van de Hazelmuis is geen pré, al zou het mooi zijn als mensen al in staat zijn om nesten van vogels en dwergmuizen te herkennen. Zonder ervaring op dit gebied wordt je aspirant-deelnemer, en krijg je na een seizoen een veldtest afgelegd waaruit moet blijken of je in staat bent om het daarop volgend seizoen volwaardig deel te nemen. Tevens dienen deelnemers zich te realiseren dat ze een telgebied voor meerdere jaren moeten tellen.

In opdracht van het ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit is in 2004 een analyse uitgevoerd van telgegevens van Hazelmuisnesten die een klein groepje vrijwilligers sinds 1992 hebben verzameld. Daaruit blijkt dat het aantal nesten een goede indica-

tor is voor de ontwikkeling van de stand van de Hazelmuis. Het meetnet omvat nu een dertiental transecten die vooral liggen in gebieden met relatief hoge dichtheden van de Hazelmuis en gebieden waar het biotoop verbeterd wordt. De komende jaren zal het aantal telgebieden worden uitgebreid in gebieden zonder beheer en gebieden met relatief lage dichtheden om de gevoeligheid van het meetnet te verhogen.

Interesse om mee te doen, geef je dan op!

Ludy Verheggen

e-mail: l.verheggen@vzz.nl;

tel. 0475-386435/043-3641166.

HOMPESCHE MOLEN

In de Hompesche Molen, een historisch stellingmolen gelegen tussen Ohé en Laak, is sinds kort een informatiecentrum geopend. De inrichting van het centrum staat in het teken van de thema's graan, grind en groen die ieder een deel van de geschiedenis vertegenwoordigen van het Eiland in de Maas, zoals dit gebied bij Stevensweert ook wel genoemd wordt. Vanaf de omloop van de molen heeft u uitzicht over een groot deel van het Eiland, waar natuurontwikkeling en grindwinning samengaan. De molen vormt een prima start voor een verkenning van de nieuwe natuurgebieden, die inmiddels voor een deel zijn ingericht langs de grindplas. Bij de molen start een uitgezette wandeling van cir-

ca zeven km rondom de molenplas. Vereniging Natuurmonumenten is eigenaar van de natuurterreinen op het Eiland in de Maas. Zij draagt zorg voor het beheer en het toezicht over de kuddes Koninks en Galloways die de terreinen begrazen. De molen is geopend van donderdag tot en met zondag van 11 tot 18 uur (ná de herfstvakantie tot pasen is de molen alleen zaterdag en zondag geopend). Stichting Ark is gastheer en geeft voorlichting over de natuur, de grindwinning en de relatie tussen beide. U kunt er ook terecht voor informatie over het Grensmaasproject en voor excursies in de omgeving. Meer informatie is te vinden op de internetpagina: www.hompeschemolen.nl.

ZOOGDIERWEEKEND OP DE MEINWEG

Dit jaar bestaat de Zoogdierwerkgroep van het Natuurhistorisch Genootschap in Limburg 25 jaar en dat wordt gevierd. Van vrijdag 7 tot en met zondag 9 oktober 2005 organiseert de Zoogdierenwerkgroep een inventarisatieweekend in Nationaal Park de Meinweg.

Ruim twintig jaar geleden, in het voorjaar van 1984, inventariseerde Willem Vergoossen de Meinweg op zoogdieren. In oktober van datzelfde jaar werd door leden van de Zoogdierwerkgroep aanvullend onderzoek verricht naar het voorkomen van muizen. Tijdens beide onderzoeken werden 15 soorten zoogdieren waargenomen: Egel, Mol, Konijn, Haas, Eekhoorn, Veldmuis, Aardmuis, Bosmuis, Bisamrat, Bruine rat, Bunzing, Wasbeer, Vos, Wild zwijn en Ree. Vleermuizen werden toen nog niet geïnventariseerd. Opvallend is het lage aantal soorten muizen. Ook later onderzoek leverde niet veel soorten op en bovendien zeer lage aantallen. Onderzoek uit 1987 van Kees Kapteyn resulteerde in vier muizensoorten en in 1999 vingen Martijn Dorenbosch en Paul van Hoof drie soorten. Het aantal gevangen muizen nam wel toe. Wilco van den Berg en Henk van Kuijk vingen in 2002 acht soorten muizen in veel hogere dichtheden. Reden om eens te kijken of 2005 toevallig een goed muizenjaar is. Wellicht dat de Meinweg, dat landschappelijk door de jaren heen sterk veranderd is, geschikt is geworden voor muizen en daarmee ook voor verscheidene predatoren. We zullen echter niet alleen muizen vangen, er zal ook aandacht aan andere zoogdieren besteed worden.

Tijdens het weekend overnachten wij op of in

de buurt van de Meinweg. Zoals u van de inventarisatieweekenden van het Natuurhistorisch Genootschap gewend bent, zal er voor het eten worden gezorgd. Spoedige opgave is gewenst vanwege het beperkte aantal slaapplekken. Van deelnemers jonger dan 24 jaar worden de reiskosten vergoed (binnen Limburg en op basis van openbaar vervoer).

Aanmelden voor het weekend kan door een e-mail te versturen naar:

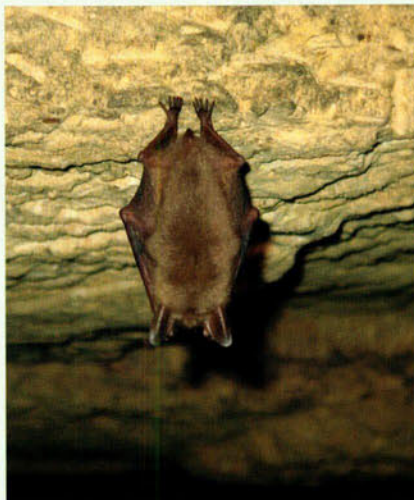
zoogdieren@nhgl.org. Telefonische opgave kan via het kantoor van het Natuurhistorisch Genootschap, tel. 0475-386470. Na bevestiging van uw deelname kunt u € 25,- overmaken op gironummer 10.36.366 van het Natuurhistorisch Genootschap in Limburg in Roermond onder vermelding van 'Inventarisatieweekend Meinweg'.

GEDRAGSCODE VOOR VLEERMUIZEN IN GROEVEN

Een van de belangrijkste bewoners van de onderaardse groeven, zeker in de winter, zijn vleermuizen. Deze zijn mooi om te zien, zoals ze sereen hangen aan de kleinste richeltes en weggekropen zitten in de kleinste kieren en scheurtjes. Ze hebben dan helemaal niets van het vampieren-imago dat vleermuizen toch vaak wordt toegedicht. In deze overwinteringsperiode, die loopt van 1 oktober tot 1 april, houden de vrijwilligers van de Stichting ir. D.C. van Schaik en de leden van de Studiegroep Onderaardse Kalksteengroeven (SOK) altijd rekening met de vleermuizen. Over wat precies wel en absoluut niet kan met vleermuizen en groeven tijdens de overwinteringsperiode is al vele malen gepraat. Menigeen heeft daar wel een mening

over. Maar echte overeenstemming was er niet. Daarom is vorig jaar een werkgroep gevormd waarin zowel de SOK, de Van Schaikstichting, de Zoogdierenwerkgroep van het Natuurhistorische Genootschap in Limburg, de Vereniging voor Zoogdierkunde en Zoogdierbescherming (VZZ), de vleermuistelgroepen en nog enkele anderen vertegenwoordigd waren. In enkele discussieronden heeft deze groep gepraat over allereerste vleermuiszaken. Er zijn een aantal misverstanden tussen enerzijds de Van Schaikstichting en de SOK en anderzijds de vleermuis mensen uit de wereld geholpen. Het belangrijkste resultaat van de discussie was dat zowel de groeveliefhebbers als de vleermuis liefhebbers er achter kwamen dat beiden hetzelfde doel nastreven, namelijk het behoud van de groeven en haar waarden en daarmee ook de vleermuizen.

De discussies hebben geleid tot een 'Gedragscode'. Deze is door Ludy Verheggen en Joep Orbons geschreven. In deze gedragscode staat heel duidelijk aangegeven wat wel en wat niet kan in de groeven met betrekking tot de vleermuizen. Het jaar is hierbij in drie delen opgesplitst. In het voorjaar en de zomer (1 april tot en met 1 augustus) zijn er geen of nauwelijks vleermuisbeperkingen. Alleen als er nog vleermuizen aangetroffen worden, moeten deze met rust gelaten worden. En natuurlijk mogen geen zaken uitgevoerd worden die de groeve verslechteren voor de vleermuizen, zoals het stoken van vuur, etc. In het najaar van 1 augustus tot 1 oktober kunnen normale activiteiten gewoon plaatsvinden. Omdat in deze periode de vleermuizen hun overwinteringsplaats zoeken, moeten in deze periode geen grootschalige werkzaamheden plaatsvinden. In de winter moeten de groeven behandeld worden onder het regime 'rust'. 'Rust' wil zeggen dat bezoeken beperkt zijn tot een bepaald aantal bezoeken per maand, dat er beperkt gebruik van petroleumvergassers gemaakt mag worden, dat de groepsgrootte beperkt is en dat er geen verstoringe werkzaamheden plaats zullen vinden. Normale beheerwerkzaamheden, zoals controles, kunnen gewoon plaatsvinden. Verder zijn de groeven ingedeeld in drie categorieën die oplopen van 'zeer gevoelig' tot 'minder gevoelig'. Afhankelijk van de categorie zijn bepaalde maatregelen wat strikter of minder strikt. Ook wordt in de gedragscode aangegeven dat over vleermuizen nog veel onbekend is, en dat meer onderzoek wenselijk is. SOK-leden en andere onderzoekers dienen deze opmerking te beschouwen als

een oproep om vleermuisonderzoek te gaan doen. De gedragscode geldt voor de groeven die bij de Van Schaikstichting in beheer zijn. Wij hopen uiteraard dat andere groeve-eigenaren zich ook zullen gaan conformeren aan deze code.

Dit is uiteraard een samenvatting van de gedragscode. De exacte tekst staat gepubliceerd op de websites van de Van Schaikstichting (www.vanschaikstichting.nl) en de SOK (www.sok.nl). Iedereen die deze gedragscode wil krijgen, kan ze ook bij het secretariaat van de Van Schaikstichting of de SOK opvragen.

Dank aan iedereen die meegewerkt heeft aan het opzetten van deze gedragscode.

Joep Orbons,

voorzitter Stichting ir. D.C. van Schaik

BESCHERMING HAMSTER GAAT NIEUWE FASE IN

Op grond van internationale afspraken is Nederland verplicht om beschermingsmaatregelen te nemen voor de in ons land ernstig bedreigde Hamster. Tot die maatregelen behoort onder meer het inrichten van leefgebieden. De bescherming van de Hamster krijgt in de komende vijf jaar een nieuwe invulling. Met het ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit en de Provincie Limburg zijn begin dit jaar afspraken gemaakt over de taakverdeling. Voor het nakomen van internationale afspraken blijft het Rijk verantwoordelijk. Een Hamstercommissie, waarin boeren, fokkers, beheerders en onderzoekers deelnemen, gaat de uitvoering van het nieuwe plan op zich nemen.

De bescherming van de Hamster gaat uit van drie nieuwe kernleefgebieden, naast de al bestaande drie in Zuid-Limburg, aan te vullen met verbindingzones (akkerrandbeheer) tussen al deze gebieden en naar Duitsland. Om dit alles te realiseren zorgt de Provincie Limburg voor de nodige procedures zoals planologische verankering. Het ministerie betaalt voor maximaal 120 ha de kosten van aankoop en beheer door een natuurorganisatie en voor maximaal 179 ha nog af te sluiten beheersovereenkomsten met particulieren. De landbouw gaat deze gebieden tegen een jaarlijkse vergoeding beheren. Het is voor het eerst dat deze dienstverlening op een zodanige schaal gebeurt, dat er sprake is van een serieuze inkomstenbron voor de landbouw. Daaruit blijkt dat het idee dat er

alleen voor één diersoort hoge kosten worden gemaakt onjuist is. De natuurontwikkeling is van belang voor de leef- en leefomgeving van mens, plant en dier. Nieuw is dat deze aanpak ook een inkomstenbron wordt voor de landbouw. Tegen die achtergrond is landbouwvoorman Jean van der Linden (LLTB) bereid gebleken om voorzitter te worden van een nieuwe Hamstercommissie.

LIMBURGS NETWERK VLEERMUISWERKERS IN 2004

Komende weken kan het weer gebeuren dat mensen bij toeval vleermuizen in huis aantreffen. Het kan dan gaan om een tijdelijke kolonie van vleermuizen of een dier dat per ongeluk in een woonruimte terecht is gekomen. Indien mensen in paniek raken of overlast van deze dieren ondervinden, kunnen ze contact opnemen met de gemeente, die hiervoor een zogenaamde vleermuiswerker kan inschakelen voor het afhandelen van de klacht of melding.

Sommige soorten vleermuizen zoeken drukkelijk menselijke bebouwing op. Ze vestigen bijvoorbeeld een tijdelijke kraamkolonie in een spouwmuur of onder het dakbeschot. Meestal blijven ze onopgemerkt, maar bij een toevallige ontdekking kunnen mensen wel eens schrikken. Een kraamkolonie kan namelijk uit meerdere dieren bestaan die soms overigens maar enkele dagen op één plaats blijft. Vaak komen vleermuizen jaarlijks terug naar bekende kolonieplaatsen.

Vleermuizen maken geen nesten en slepen ook geen nestmateriaal naar binnen. Ze hangen slechts in een spouwmuur of achter het dakbeschot waar ze gebruik maken van de beschutting, rust en warmte. Als insectenetters knagen ze bovendien niet aan hout. Kortom, er zijn ook mensen die er trots op zijn dat deze kwetsbare en daardoor beschermde dieren tijdelijk hun woning uitgekozen hebben. Maar er zijn ook mensen die denken dat ze beter af zijn als de dieren verjaagd of bestreden worden. Deze mensen moeten zich daarbij wel realiseren dat ze in overtreding zijn, maar dat bovenal de overlast door onvakkundig handelen zelfs erger kan worden.

Vleermuiswerkers kunnen met een huisbezoek vaststellen om welke vleermuis het gaat en de dieren tellen. Aan de hand van de omstandigheden en de aard van de klacht wordt dan een oplossing gezocht. In elke Limburgse gemeente is er een meldpunt ingericht

waar burgers met hun melding of klacht terecht kunnen. De vleermuiswerkers doen dit meestal als vrijwilliger. De huisbezoeken worden gratis afgelegd.

Dit provinciedekkend netwerk van vleermuisvoorlichters fungeert sinds 1999 en handelde in de afgelopen zes jaar 733 vleermuismeldingen af. Meer dan 16.000 vleermuizen werden geteld. Het afgelopen jaar werd 131 maal een beroep gedaan op de vleermuiswerkers. Dit blijkt uit het jaarverslag Vleermuisbescherming 2004 van de stichting Instandhouding Kleine Landschapselementen in Limburg (IKL). Het afgelopen jaar waren er relatief weinig meldingen van kraamkolonies (44), terwijl er juist vaak hulpbehoevende vleermuizen werden gevonden. Het aantal aangetroffen vleermuizen bedroeg 1.782 stuks. In het merendeel van de gevallen (1550) ging het om Dwergvleermuizen. Er werden verder 48 Laatvliegers geteld, vier Watervleermuizen, zeventien grootoorvleermuizen en één zeldzame Ingekorven vleermuis. Van 158 dieren kon niet vastgesteld worden om welke soort het ging.

Niet alle bewoners bevonden overigens overlast; sommige mensen verzochten om informatie zodat de vleermuizen niet verstoord werden bij een voorgenomen verbouwing. In 87 gevallen ging het om individuele vleermuizen die zich in huis of tuin op ongebruikelijke plaatsen ophielden. Het ging hierbij om levende of dode dieren. Veertien dieren werden hierna naar het Vleermuisasiel Roermond gebracht. De rest is ter plekke, of na een korte verzorging vrijgelaten of was al dood bij aankomst.

DEFINITIEF AKKOORD GRENSMAASPROJECT

Op vrijdag 1 juli 2005 tekenden overheden, bedrijfsleven en Natuurmonumenten de uitvoeringsovereenkomst voor het Grensmaasproject. Samen met de vaststelling van het Provinciaal Omgevingsplan Limburg (POL) Grensmaas door Provinciale Staten van Limburg, is daarmee definitief zicht op de uitvoering van het Grensmaasproject: komende jaren wordt tussen Maastricht en Roosteren de Maas verruimd met hoogwaterbescherming, natuurontwikkeling en grindwinning als doel. Partijen zullen zich inspannen de hoogwaterdoelstelling voor 2017 te bereiken. Daarnaast levert het project meer dan 1.000 hectaren nieuwe natuur op.

Met de ondertekening van de uitvoeringsovereenkomst en de vaststelling van het POL Grensmaas is een lange periode van voorbereiding afgesloten. Jaren planvorming en voorbereidende werkzaamheden zijn nodig geweest. Denk hierbij onder andere aan archeologisch onderzoek, afstemming van wettelijke kaders,

overleg met de Vlaamse overheid, gemeenten, gebiedscommissie en omwonenden. Nadat er met de Europese Commissie overeenstemming was bereikt over de aanbestedingsrechtelijke problematiek, zijn de slotonderhandelingen tussen de overheid en het Consortium Grensmaas in de eerste helft van dit jaar gevoerd en tot afronding gebracht. Alle betrokken partijen zijn tevreden met het uiteindelijke resultaat dat nu de uitvoering mogelijk maakt. Conform het uitvoeringsplan van het Consortium Grensmaas gaat de uitvoering in 2006 van start.

BINNENWERK BUITENWERK

Op de website www.nhgl.nl is de meest actuele agenda te raadplegen.

DONDERDAG 1 SEPTEMBER is er een practicumavond van de **Paddestoelstudiegroep** in het IVN-zaaltje onder de bibliotheek van Ransdaal. Aanmelden bij Piet Kelderman (tel. 043-6016055).

DONDERDAG 1 SEPTEMBER houdt de **Molluskenstudiegroep Limburg** een werkavond bij Stef Keulen thuis. Aanmelden bij Stef Keulen (tel. 045-4053602).

DONDERDAG 1 SEPTEMBER is er een bijeenkomst van **Kring Maastricht**, met als titel 'Meer Mosasaurusnieuws uit Maastricht'. De bijeenkomst wordt gehouden in het Natuurhistorisch Museum Maastricht. Aanvang 20.00 uur.

VRIJDAG 2 SEPTEMBER organiseert de **Zoogdierenwerkgroep** een bijeenkomst in het GroenHuis te Roermond. Deze avond over kleine zoogdieren begint om 20.00 uur.

ZATERDAG 3 SEPTEMBER organiseert de **Plantenstudiegroep** een excursie naar een kalkhelling nabij Wvonck (België). Vertrek om 9.00 uur vanaf NS-station Maastricht (oostelijke ingang, Meerssenerweg).

ZATERDAG 3 SEPTEMBER organiseert de **Paddestoelenstudiegroep** een excursie naar het Annendaalbos te Mariahoop. Aanmelden bij Piet Kelderman (tel. 043-6016055).

ZONDAG 4 SEPTEMBER gaat de **Plantenstudiegroep** op zoek naar adventieven langs de Rijn (Duitsland). Vertrek om 9.00 uur vanaf NS-station Maastricht (oostelijke ingang, Meerssenerweg).

ZONDAG 4 SEPTEMBER organiseert de **Sprinkhanenstudiegroep** een hokken-excursie naar het Wellsmeer. Vertrek om 10.00 uur vanaf de kerk van Wellerloo (coördinaten: 207,0-394,2).

DINSdag 6 SEPTEMBER verzorgt de **Mossenstudiegroep** een practicummiddag in het IVN-gebouw te Ransdaal. Aanmelden bij Paul Spreuwenberg (tel. 045-5310661).

WOENSDAG 7 SEPTEMBER houdt de **Vlinderstudiegroep** een bijeenkomst in het Natuurhistorisch Museum te Maastricht. Aanvang 20.00 uur

DONDERDAG 8 SEPTEMBER is er een practicumavond van de **Paddestoelstudiegroep** in het IVN-zaaltje onder de bibliotheek van Ransdaal. Aanmelden bij Piet Kelderman (tel. 043-6016055).

VRIJDAG 9 SEPTEMBER verzorgt **Kring Heerlen** een vleermuisexcursie door de Hellebroekerbeemden onder leiding van Alf Keulen. Vertrek om 20.30 uur vanaf de parkeerplaats bij kasteel Hoensbroek.

VRIJDAG 9 SEPTEMBER organiseert de **Herpetologische studiegroep** een varia-avond. De bijeenkomst wordt gehouden in het GroenHuis, Godsweerderstraat 2 te Roermond. Aanvang 20.00 uur.

VRIJDAG 9 SEPTEMBER houdt de **Studiegroep Onderaardse kalksteengroeven** haar bijeenkomst in het Natuurhistorisch Museum Maastricht. Aanvang 19.30 uur.

ZATERDAG 10 SEPTEMBER verzorgt de **Sprinkhanenstudiegroep** een inventarisatie in weilanden bij het Melickerven. Vertrek om 11.00 uur vanaf de manage Venhof te Herkenbosch (coördinaten: 203,9-353,2).

ZATERDAG 10 SEPTEMBER organiseert de **Molluskenstudiegroep Limburg** een excursie naar het IJzerenbosch. Aanmelden bij Stef Keulen (tel. 045-4053602).

ZATERDAG 10 SEPTEMBER organiseert de **Paddestoelenstudiegroep** een excursie naar het Eyserbos nabij Eys. Aanmelden bij Piet Kelderman (tel. 043-6016055).

ZATERDAG 10 SEPTEMBER wandelt de **Plantenstudiegroep** door de Hoge Venen (België). Aanmelden bij Olaf Op den Kamp (tel. 045-5354560).

MAANDAG 12 SEPTEMBER organiseert **Kring Heerlen** haar jaarlijkse varia-avond. De bijeenkomst wordt gehouden in de zaal van de Stichting Botanische Tuin Kerkrade, Sint Hubertuslaan 74 in Terwinselen (Kerkrade-West). Aanvang 20.00 uur.

DINSdag 13 SEPTEMBER verzorgt de **Mossenstudiegroep** een practicummiddag in het IVN-gebouw te Ransdaal. Aanmelden bij Paul Spreuwenberg (tel. 045-5310661).

DONDERDAG 15 SEPTEMBER is er een vergadering van het **Algemeen bestuur** in het GroenHuis te Roermond.

DONDERDAG 15 SEPTEMBER is er een practicumavond van de **Paddestoelstudiegroep** in het